

Pradžia>Teisės aktai ir Teismo praktika>COVID-19 pandemijos poveikis teisingumo srityje>COVID-19 poveikis civilinėms ir bankroto byloms
COVID-19 poveikis civilinėms ir bankroto byloms

Slovakija

1 COVID-19 poveikis civiliniam procesui

1.1 Civilinio proceso terminai

Teisiniai terminai, vykdymo procesai, teisės aktuose nustatytos palūkanų normos

2021 m. sausio 19 d. Įstatymas Nr. 62/2020 dėl tam tikrų nepaprastųjų priemonių, susijusių su COVID-19 protrūkiu, ir dėl priemonių teisingumo srityje (toliau – COVID įstatymas) buvo iš dalies pakeistas. Įstatymu buvo nustatytos ribojamosios ir kitos priemonės, kurioms reikalingas teisės aktuose nustatytas teisinis pagrindas.

Pagal iš dalies pakeisto COVID įstatymo 8 straipsnį buvo sustabdytas privatinės teisės srityje taikomų senaties terminų skaičiavimas (iki 2021 m. vasario 28 d.) arba nustatyta, kad konkrečiais atvejais tokie terminai netaikomi.

Pagal COVID įstatymo 2 straipsnį tokios pat nuostatos taikomos proceso šalių procesiniams terminams. Jei dėl kylančios grėsmės gyvybei, sveikatai, saugumui ir laisvei ir galimos didelės žalos termino pratęsti neįmanoma, teismas gali savo nuožiūra netaikyti šios nuostatos ir toliau laikytis nustatyto termino. Nepadaryta jokių pakeitimų, susijusių su teisės aktuose nustatytais palūkanų normomis.

COVID įstatymo ribojamosios nuostatos galioja ribotą laiką (iki 2021 m. vasario 28 d.).

1.2 Teismų sistemos organizavimas ir teisminės institucijos

COVID įstatymo 3 straipsnyje apribota būtinybė rengti teismo posėdžius ir visuomenės galimybės dalyvauti tokiuose posėdžiuose, jeigu jie vyksta nepaprastosios padėties metu. Jei rengiamas uždaras teismo posėdis, nustatyta teisinė pareiga padaryti posėdžio garso įrašą, su kuriuo turėtų būti galima susipažinti kuo greičiau po teismo posėdžio.

Šis įstatymas buvo papildytas Teisingumo ministerijos parengtomis teismams skirtomis rekomendacijomis (atnaujinta 2020 m. lapkričio 3 d.), kuriose teismams nurodyta:

rengti tik būtinus posėdžius pagal COVID įstatymo 3 skirsnio 1 dalies a punktą, t. y. rengti posėdžius pagal atitinkamą procedūrą (visais atvejais); per posėdžius laikytis Visuomenės sveikatos institucijos ir (arba) regioninių visuomenės sveikatos priežiūros institucijų įgyvendinimo potvarkių;

užtikrinti, kad būtų laikomasi higienos taisyklių, pvz., dezinfekuoti rankas ir naudoti kaukes;

stengtis naudoti vaizdo konferencijų įrangą ar kitas nuotolinio ryšio priemones pagal COVID įstatymo 3 skirsnį.

1.3 ES teisminis bendradarbiavimas

Kalbant apie tarpvalstybinį teisinį bendradarbiavimą civilinėse bylose, COVID įstatymu nenustatyta jokių konkrečių apribojimų, tačiau taikomi bendri apribojimai.

Centrinių valdžios institucijų darbuotojai gali dirbti iš namų, tačiau turi būti užtikrintas įprastas institucijų veikimas, o paraiškos turi būti tvarkomos laiku. Nesant saugaus elektroninio pristatymo galimybių, siųsti elektroninius laiškus teisiniu požiūriu priimtina tik kai kuriais atvejais. Be to, siunčiant elektroninius laiškus kyla pavojus, kad bus padaryta saugumo pažeidimų ir nutekės neskelbtini asmens duomenys. Taip pat kyla problemų, susijusių su dokumentų pristatymo ir (arba) įteikimo įrodymais. Slovakija palankiai vertintų vienodą ES požiūrį, kuris atitiktų tarpvalstybinio teismo bendradarbiavimo kriterijus.

Bendrus prašymus ir (arba) klausimus centrinei institucijai galima siųsti el. paštu:

pagal Reglamentą (EB) Nr. 1393/2007 ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1206/2001 paskirtai centrinei institucijai (**Teisingumo ministerijai**) adresu: civil.inter.coop@justice.sk

pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2201/2003 ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 4/2009 paskirtai centrinei institucijai (**Tarptautinės vaikų ir jaunimo teisinės apsaugos centrui**) adresu: info@cipc.gov.sk

2 Valstybės narėse priimtoms arba planuojamos priimtoms su nemokumu susijusios priemonės, apie kurias pranešta iki 2020 m. balandžio 16 d.

2.1 Esminės nemokumo priemonės ir priemonės poveikį darančios susijusios sutartys

2.1.1 Sustabdymas nemokumo atveju

2.1.1.1 Pareigos pateikti pareiškimą dėl nemokumo sustabdymas (skolininkai)

Kovo 27 d. įsigaliojo Įstatymas Nr. 62/2020 dėl tam tikrų nepaprastųjų priemonių, susijusių su COVID-19 protrūkiu, ir dėl priemonių teisingumo srityje (toliau – COVID įstatymas). Pagal COVID įstatymo 4 straipsnį terminas, per kurį skolininkas privalo pateikti pareiškimą dėl bankroto, pailgintas nuo 30 iki 60 dienų.

Tai taikoma tik balanso testui, nes skolininkas pateikti pareiškimą dėl bankroto privalo tik šiuo pagrindu.

COVID įstatymo ribojamosios nuostatos galioja tik ribotą laiką (iki 2020 m. balandžio 30 d.), tačiau ateityje jų galiojimas gali būti pratęstas (norint iš dalies pakeisti šį įstatymą, reikės gauti vyriausybės ir parlamento pritarimą).

COVID įstatymas nuo 2020 m. gegužės 12 d. buvo iš dalies pakeistas ir papildytas Laikiną verslininkų apsaugos priemone (COVID įstatymo 8 straipsnis ir tolesni straipsniai).

Laikinosios apsaugos paskirtis – verslo subjektams sukurti ribotą laiką taikomų priemonių, skirtų veiksmingam neigiamų pavojingos ir užkrečiamos COVID-19 ligos plitimo padarinių suvaldymui remti, sistemą.

Skolingas verslininkas neprivalo teikti pareiškimo dėl bankroto bylos iškelimo tik tuo atveju, jeigu jis pateikė laikinosios apsaugos prašymą ir teismas šią laikinąją apsaugą patvirtino. Pagal COVID įstatymo 17 straipsnio 2 dalį verslininkas, kuriam taikoma laikinoji apsauga, laikinosios apsaugos laikotarpiu neprivalo teikti pareiškimo dėl bankroto bylos iškelimo jo turtui; ši nuostata taip pat taikoma asmenims, kurie privalo pateikti pareiškimą dėl bankroto bylos iškelimo jo vardu. Tačiau skolininkas laikinosios apsaugos prašymą gali pateikti tik tuo atveju, jeigu jis nebuvo nemokus 2020 m. kovo 12 d., prašymo pateikimo dieną nėra atšaukimo pagrindų ir jam netaikomi bankroto paskelbimo ar restruktūrizavimo leidimo padariniai.

Iš pradžių buvo numatyta, kad laikinoji apsauga bus taikoma iki 2020 m. spalio 1 d. (COVID įstatymo 18 straipsnis), tačiau vyriausybės potvarkiu laikinosios apsaugos trukmė buvo pratęsta iki 2020 m. gruodžio 31 d.

Įstatymo projekte bus numatytos panašios nuostatos ir, jeigu Slovakijos Respublikos Nacionalinė Taryba jį patvirtins, jis įsigalios 2021 m. sausio 1 d.

2.1.1.2 Skolininkų apsauga dėl kreditorių galimybės pateikti pareiškimą dėl nemokumo

Apsauga sustabdant bankroto bylą, kurią išskėlė kreditorius, taikoma tik skolininkams – verslininkams, kuriems taikoma laikinoji apsauga (taikoma nuo 2020 m. gegužės 12 d.). Pagal COVID įstatymo 17 straipsnio 1 dalį kreditoriaus prašymu vykdomas procesas dėl bankroto paskelbimo verslininko, kuriam

taikoma po 2020 m. kovo 12 d. pateiktu prašymu skirta laikinoji apsauga, turtui, sustabdomas; tai taip pat taikoma laikinosios apsaugos laikotarpiu pateiktiems kreditorių reikalavimams. Po 2020 m. kovo 12 d. pateiktu kreditoriaus prašymu iškelta nemokumo byla taip pat sustabdoma. Įstatymo projekte numatyta, kad laikinos apsaugos laikotarpiu nebus įmanoma priimti nutarties dėl bankroto bylos iškėlimo verslininkui, kuriam taikoma laikinoji apsauga.

2.1.2 Reikalavimų tenkinimo sustabdymas ir sutarties nutraukimo sustabdymas

2.1.2.1 Bendrieji ir (arba) specialieji reikalavimų tenkinimo ir (arba) tam tikrų rūšių reikalavimų tenkinimo moratoriumai

Pagal COVID įstatymo 6 ir 7 straipsnius daiktinių teisių suvaržymo arba hipotekos vykdymo užtikrinimas ir priverstinis pardavimas teismo sprendimu laikinai draudžiami (iki gegužės 31 d.).

Slovakijos verslininkai, kurių verslui dėl COVID-19 priemonių kyla grėsmė, gali prašyti teismo priimti sprendimą, kurio poveikis būtų panašus į laikino moratoriumo poveikį restruktūrizavimo byloje (išsamus poveikio sąrašas pateikiamas toliau). Verslininkai (fiziniai arba juridiniai asmenys, kurių gyvenamoji vieta arba buveinė yra Slovakijoje), kurie nėra nemokūs, kurių verslas yra teisėtas arba kurių atžvilgiu iki 2020 m. kovo mėn. 12 d. nebuvo pradėta vykdymo užtikrinimo procedūra, gali prašyti taikyti laikiną moratoriumą užpildydami formą (privalomą elektroninę registracijos formą turi pildyti įmonės ir bendrijos, bet ne fiziniai asmenys). Moratoriumas įsigalioja teismui priėmus sprendimą dėl moratoriumo paskelbimo. Tokį sprendimą bet kas gali apskųsti teismui, o moratoriumas gali būti nutrauktas. Moratoriumas galioja ribotą laiką – jis gali trukti ne ilgiau kaip iki 2020 m. spalio 1 d. (jei nebus nutrauktas anksčiau). Laikinoji apsauga galioja iki 2020 m. gruodžio 31 d.

Šis naujos rūšies moratoriumas turi panašų poveikį kaip restruktūrizavimo moratoriumas:

skolininko arba jo vadovybės priverolė pateikti pareiškimą dėl nemokumo bylos iškėlimo laikinai sustabdoma, jei skolininkas nemokus, kreditoriai negali kreiptis dėl skolininko nemokumo,

laikiniai sustabdomos vykdymo procedūros, pradėtos po kovo 13 d.,

negali būti vykdomas turto, kurį sudaro įmonė arba įmonės dalis, suvaržymas,

taikomi apribojimai, susiję su įskaitymais,

galimybė nutraukti sutartis laikinai sustabdoma.

Pagal COVID įstatymo 17 straipsnio 3 dalį po 2020 m. kovo 12 d. prieš verslininką, kuriam taikoma laikinoji apsauga, pradėtas vykdymo procesas, kuriuo siekiama patenkinti iš jo verslo kylantį reikalavimą, laikinosios apsaugos laikotarpiui sustabdomas.

COVID įstatyme taip pat nustatyta ypatinga tvarka skolininko prašymu atidėti vykdymą (3a straipsnis), tačiau tik iki 2020 m. gruodžio 1 d.

Įstatymo (kuris įsigalioja 2021 m. sausio 1 d.) projekte numatyta, kad, net jeigu vykdymas nesustabdomas, vykdymo veiksmais negali būti daroma poveikio įmonei, daiktams, teisėms ar kitoms turtinėms vertybėms, priklausančioms verslininko, kuriam taikoma laikinoji apsauga, įmonei, jeigu vykdymas nesusijęs su neteisėtos valstybės pagalbos susigrąžinimu.

2.1.2.2 Sutarties nutraukimo sustabdymas (bendrosios ir (arba) specialiosios sutartys)

Pagal COVID įstatymo 17 straipsnio 5 dalį po laikinosios apsaugos skyrimo [sutarties šaliai] kita šalis negali nutraukti sutarties, atsisakyti sutarties arba atsisakyti vykdyti sutartį dėl verslininko, kuriam taikoma laikinoji apsauga, vėlavimo, susidariusio dėl infekcinės COVID-19 ligos nuo 2020 m. kovo 12 d. iki šio įstatymo įsigaliojimo; ši nuostata netaikoma, jeigu kita šalis tiesiogiai sužlugdo savo verslo vykdymą. Kitos sutarties šalies teisė nutraukti sutartį, atsisakyti sutarties arba atsisakyti vykdyti sutartį dėl verslininko, kuriam taikoma laikinoji apsauga, vėlavimo po šio įstatymo įsigaliojimo lieka nepakitusi.

Pagal įstatymo projektą galimybė nutraukti sutartis taip pat bus laikinai sustabdyta.

2.2 Civilinių, įskaitant nemokumo, teismo bylų sustabdymas ir procedūrų sustabdymas

Pagal COVID įstatymo 1 straipsnį buvo laikinai sustabdytas privatinės teisės srityje taikomų senaties terminų skaičiavimas arba nustatyta, kad konkrečiais atvejais tokie terminai netaikomi.

Pagal COVID įstatymo 2 straipsnį tokios pat nuostatos taikomos proceso šalių procesiniams terminams. Jei dėl kylančios grėsmės gyvybei, sveikatai, saugumui ir laisvei ir galimos didelės žalos termino pratęsti neįmanoma, teismas gali savo nuožiūra netaikyti šios nuostatos ir toliau laikytis nustatyto termino. Abi šios priemonės buvo taikomos tik iki balandžio 30 d.

COVID įstatymu numatyta, kad nepaprastosios padėties laikotarpiu teismai rengia tik būtinus posėdžius, pagrindinius bylos nagrinėjimo posėdžius ir viešus posėdžius. Sveikatos apsauga šiuo laikotarpiu yra priežastis neleisti visuomenei dalyvauti posėdyje, pagrindiniame bylos nagrinėjimo posėdyje ir viešame posėdyje (3 straipsnis).

2.3 Kitos nemokumo priemonės (pvz., susijusios su ieškiniais dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu, reorganizavimo planais, neoficialiais susitarimais ir kt.)

Kai verslininkas naudojami laikinąją apsaugą, laikotarpis, per kurį sueina teisiųjų veiksmų pripažinimo negaliojančiais terminai, laikinosios apsaugos laikotarpiu sustabdomas. Taip skolininkui neleidžiama atsidurti palankesnėje padėtyje.

2.4 Susijusios ne nemokumo priemonės (mokėjimo atidėjimas, banko paskolos, socialinė apsauga, sveikatos draudimas, verslo subsidijos)

Finansinė pagalba verslininkams (fiziniams asmenims) ir mažosioms bei vidutinėms įmonėms (galimos paskolų garantijos arba paskolų palūkanų mokėjimai) pagal Įstatymą Nr. 75/2020;

hipotekos įmokų atidėjimas vartotojams (9 mėnesiams) pagal Įstatymą Nr. 75/2020;

paskolų įmokų atidėjimas mažosioms bei vidutinėms įmonėms ir verslininkams (fiziniams asmenims) (9 mėnesiams) pagal Įstatymą Nr. 75/2020;

sveikatos, socialinio ir senatvės draudimo įmokų atidėjimas kai kuriems darbdaviams ir verslininkams (fiziniams asmenims) (susijęs su apyvartos sumažėjimu dėl COVID-19 priemonių) pagal Įstatymą Nr. 68/2020;

prievolės pateikti mokesčių deklaraciją atidėjimas pagal Įstatymą Nr. 67/2020.

Paskutinis naujinimas: 20/05/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontakcinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.